

Anmälade företag

Arla Foods AB, 556579-4400, Lindhagensgatan 126, 112 51 Stockholm

Ombud: advokaterna Amir Mohseni och Olle Rislund och jur.kand. Helena Selander, Bokwall Rislund Advokatbyrå, Funkens gränd 1, 111 27 Stockholm

Saken

Anmälan enligt 4 kap.6 § konkurrenslagen (2008:579) om företagskoncentration; nu fråga om särskild undersökning.

Beslut

Konkurrensverket beslutar att genomföra en särskild undersökning enligt 4 kap. 11 § konkurrenslagen av Arla Foods AB:s (Arla Foods) anmälda förvärv av ensam kontroll av verksamhet som idag bedrivs i Gefleortens Mejeriförening ek. för. (Gefleortens), 785000-0923.

Bakgrund

Arla Foods har den 30 juni 2017 anmält förvärv av ensam kontroll av Gefleortens verksamhet. Koncentrationen innebär att Gefleortens samtliga tillgångar, rättigheter och skyldigheter överförs till ett nybildat bolag vars aktier sedermera överlåts till Arla Foods. Samtidigt erbjuds Gefleortens medlemmar möjlighet att träda in som fullvärdiga medlemmar i Arla Food ambå. Efter koncentrationen kommer Gefleortens verksamhet att integreras med Arla Foods verksamhet.

Enligt 4 kap. 1 § konkurrenslagen har Konkurrensverket att bedöma om en företagskoncentration är ägnad att påtagligt hämma förekomsten eller utvecklingen av en effektiv konkurrens inom landet i dess helhet eller en avsevärd

del av det. Vid denna bedömning ska Konkurrensverket särskilt beakta om koncentrationen medför att en dominerande ställning skapas eller förstärks.

Både Arla Foods och Gefleortens är kooperativa mejeriföreningar vars verksamheter består i att omhänderta medlemmarnas (mjölkböndernas) mjölkråvara och sedermera förädla råvaran till mejeriprodukter. Det föreligger således ett horisontellt samband mellan parternas verksamheter.

Arla Foods tillhör ett multinationellt mejeriföretag med medlemmar (mjölkbönder) i Sverige, Danmark, Tyskland, Storbritannien, Luxemburg, Nederländerna och Belgien. I Sverige har Arla Foods ca 3 000 medlemmar. Arla Foods har 13 produktionsanläggningar i Sverige och är den klart största aktören på den svenska mejerimarknaden. Arla Foods stod för cirka 67 procent av inköpen av svensk mjölkråvara år 2016 och är verksamma inom samtliga berörda produktkategorier inom mejeriområdet.

Gefleortens är en kooperativ mejeriförening som ägs av ca 80 mjölkbönder i Gästrikland, norra Uppland och Dalarna. Gefleortens har en mejerianläggning som är belägen i Gävle. Gefleortens tillverkar konsumtionsmjölk, grädde, syrade gräddprodukter, naturell och smaksatt filmjolk och yoghurt samt fruktyoghurt.

De produkter som mejeriföretag producerar utgörs, något förenklat, dels av färskvaror som mjölk, naturell filmjolk, naturell yoghurt och grädde, dels av specialvaror som ost, smaksatt yoghurt samt matfett. Överlappen mellan Arla Foods och Gefleortens finns på inköp av mjölkråvara samt inom försäljning av mejeriprodukterna konsumtionsmjölk, grädde, syrade gräddprodukter, naturell och smaksatt filmjolk och yoghurt samt fruktyoghurt.

Inom flera produktsegment inom mejeriområdet svarar Arla Foods ensamt för en stor del av den totala försäljningen i Sverige. Detta inkluderar de av koncentrationen berörda marknaderna. Vad gäller försäljning till dagligvaruhandeln är Arla Foods den klart största aktören inom samtliga produktkategorier både nationellt och regionalt. Genom koncentrationen förstärks Arla Foods ställning ytterligare, framförallt inom det område där Gefleortens är en betydande aktör inom vissa produktkategorier.

Under Konkurrensverkets utredning har konkurrenter till parterna uttryckt farhågor om följderna av en koncentration. Bland annat har det framhållits att Arla Foods redan idag har en mycket stark ställning på den svenska mejerimarknaden och koncentrationen förstärker denna position ytterligare.

Även kunder har uttryckt farhågor om koncentrationens effekter. Det har bland annat framförts att mejerimarknaden är koncentrerad och att Arla Foods redan idag är dominerade och kommer förstärka sin position ytterligare, med följd att kunders val- och förhandlingsmöjligheter försämras. Arla Foods kommer enligt

Konkurrensverkets preliminära bedömningar att efter förvärvet kontrollera en majoritet av inköpen av svensk mjölkkråvara nationellt (såväl konventionell som ekologisk) och vara mer än fyra gånger så stor som sin närmaste konkurrent inom kategorin. I Gefleortens upptagningsområde kommer det endast att finnas en betydande konkurrent kvar för inköp av mjölkkråvara.

Aktörer beskriver inträdeshindren på mejerimarknaden i Sverige som höga, bland annat för att mejeriföretag behöver ha tillgång till mjölkkråvara, vilket normalt fås genom att kontraktera bönder, samt investera betydande belopp i fabriker för tillverkningen av mejeriprodukter. Svenska slutkonsumenter uppges ha preferenser för konsumtionsmjölk som är gjord på svensk mjölkkråvara, vilket i så fall begränsar möjligheten till import.

Enligt Konkurrensverkets bedömning går det i det här skedet av Konkurrensverkets granskning inte att utesluta att koncentrationen skulle kunna leda till höjda priser, minskad produktion och minskat utbud eller försämrad kvalitet på varor. Koncentrationen riskerar medföra minskat konkurrenstryck vad gäller inköp av mjölkkråvara och försäljning av mejeriprodukter på de berörda marknaderna och minskad köparmakt hos dagligvaruhandeln. Även konkurrenstrycket vad gäller inköp av egna märkesvaror (EMV) inom de berörda produktkategorierna riskerar att minska, vilket kan leda till att priserna på dessa EMV ökar.

För att Konkurrensverket ska kunna ta slutlig ställning till företagskoncentrationen krävs ytterligare utredning och en analys av de effekter som koncentrationen kan komma att ge upphov till. Konkurrensverket beslutar därför att genomföra en särskild undersökning.

Detta beslut har fattats av stf. generaldirektören. Föredragande har varit sakkunniga ekonomen Åsa Käfling.

Kristina Geiger

Åsa Käfling